

Правни основания за обработване на лични данни

The content of this publication represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

This publication was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020).

Съдържание

1. ПРАВНА РАМКА	4
1.1. Харта на основните права на ЕС	4
1.2. Общ регламент за защита на данните (GDPR).....	4
2. ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ ПО GDPR ..	11
2.1. Съгласие	11
2.1.1. Значение и правни изисквания	11
2.1.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти	13
2.2. Изпълнение и сключване на договор с физическо лице	14
2.2.1. Значение и правни изисквания	14
2.2.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти	15
2.3. Законово задължение	15
2.3.1. Значение и правни изисквания	15
2.3.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти	17
2.4. Защита на жизненоважни интереси.....	17
2.4.1. Значение и правни изисквания	17
2.4.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти	18
2.5. Изпълнение на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия.....	18
2.5.1. Значение и правни изисквания	18
2.5.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти	19
2.6. Легитимни интереси.....	19
2.6.1. Значение и правни изисквания	19
2.6.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти	20
3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРАКТИЧЕСКИ СЪВЕТИ	21
4. ВЪНШНИ ИЗТОЧНИЦИ И ЛИНКОВЕ	21
Книги	21

Документи на работната група по чл. 29 21

Интернет линкове..... 21

5. ПРЕПРАТКИ..... 22

1. ПРАВНА РАМКА

1.1. Харта на основните права на ЕС

Член 8

Защита на личните данни

1. Всеки има право на защита на неговите лични данни.
2. Тези данни трябва да бъдат обработвани добросъвестно, за точно определени цели и въз основа на съгласието на заинтересованото лице или по силата на друго предвидено от закона легитимно основание. Всеки има право на достъп до събраните данни, отнасящи се до него, както и правото да изиска поправянето им.
3. Спазването на тези правила подлежи на контрол от независим орган.

1.2. Общ регламент за защита на данните (GDPR)

Съображение (42)

[...] За да бъде съгласието информирано, субектът на данни следва да знае поне самоличността на администратора и целите на обработването, за които са предназначени личните данни. Съгласието не следва да се разглежда като свободно дадено, ако субектът на данни няма истински и свободен избор и не е в състояние да откаже или да оттегли съгласието си, без това да доведе до вредни последици за него.

Съображение (43)

За да се гарантира, че е дадено свободно, съгласието не следва да представлява валидно правно основание за обработването на лични данни в конкретна ситуация, когато е налице очевидна неравнопоставеност между субекта на данните и администратора, по-специално когато администраторът е публичен орган, поради което изглежда малко вероятно съгласието да е дадено свободно при всички обстоятелства на конкретната ситуация. Смята се, че съгласието не е дадено свободно, ако не се предоставя възможност да бъде дадено отделно съгласие за различните операции по обработване на лични данни, макар и да е подходящо в конкретния случай, или ако изпълнението на даден договор, включително предоставянето на услуга, се поставя в зависимост от даването на съгласие, въпреки че това съгласие не е необходимо за изпълнението.

Съображение (44)

Обработването на данни следва да е законосъобразно, когато то е **необходимо в контекста на договор или при намерение за сключване на договор**.

Съображение (45)

Когато обработването се извършва в съответствие с правно задължение, наложено на администратора на лични данни, или когато обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняване на официални правомощия, за обработването следва да има основание в правото на Съюза или в правото на държава членка. Настоящият регламент не изисква за всяко отделно обработване конкретен законодателен акт. Може да е достатъчен законодателен акт като основание за няколко операции по обработване на данни, основаващи се на правно задължение, наложено на администратора на лични данни, или когато обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняване на официални правомощия. Правото на Съюза или на държава членка следва да определя също и целта на обработването. Нещо повече, в това право биха могли да се посочат общите условия на настоящия регламент, които определят законосъобразността на обработването на лични данни, да се установяват спецификациите за определянето на администратора на лични данни, видът данни, които подлежат на обработване, съответните субекти на лични данни, образуванията, пред които могат да бъдат разкривани лични данни, ограниченията по отношение на целите, периодът на съхранение и други мерки за гарантиране на законосъобразното и добросъвестно обработване. Също така в правото на Съюза или на държава членка следва да се определи дали администраторът на лични данни, изпълняващ задача от обществен интерес или упражняващ официални правомощия, следва да бъде публичен орган или друго физическо или юридическо лице, субект на публичното право или когато това е оправдано поради съображения от обществен интерес, включително за здравни цели, като например общественото здраве и социалната закрила и управлението на здравните служби субект на частното право, като например професионално сдружение.

Съображение (46)

Обработването на лични данни следва да се счита за законосъобразно и когато е необходимо, за да се защити интерес от първостепенно значение за живота на субекта на данните или на друго физическо лице. Обработването на лични

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

SMA
THE EXTENDED ENTERPRISE

данни единствено въз основа на жизненоважен интерес на друго физическо лице следва да се състои по принцип, само когато обработването не може явно да се базира на друго правно основание. Някои видове обработване могат да обслужват както важни области от обществен интерес, така и жизненоважните интереси на субекта на данните, например когато обработването е необходимо за хуманитарни цели, включително за наблюдение на епидемии и тяхното разпространение или при спешни хуманитарни ситуации, по-специално в случай на природни или причинени от човека бедствия.

Съображение (47)

Законните интереси на даден администратор, включително на администратор, пред когото може да бъдат разкрити лични данни, или на трета страна могат да предоставят правно основание за обработването, при условие че интересите или основните права и свободи на съответния субект на данни нямат преимущество, като се вземат предвид основателните очаквания на субектите на данни въз основа на техните взаимоотношения с администратора. Такъв законен интерес може да е налице, когато например между субекта на данни и администратора на лични данни съществува съответното определено взаимоотношение, например когато субектът на данни е клиент или подчинен на администратора на лични данни. При всички случаи, за установяването на законен интерес би била необходима внимателна преценка, включително дали субектът на данни може по времето и в контекста на събирането на данни основателно да очаква, че може да се осъществи обработване на личните данни за тази цел. Интересите и основните права на субекта на данни биха могли по-конкретно да имат преимущество пред интереса на администратора, когато личните данни се обработват при обстоятелства, при които субектите на данни основателно не очакват по-нататъшна обработка. Като се има предвид, че е задължение на законодателя да уреди със закон правното основание за обработването на лични данни от публичните органи, това правно основание не следва да се прилага спрямо обработването на данни от публичните органи при изпълнението на техните задачи. Обработването на лични данни, строго необходимо за целите на предотвратяването на измами, също представлява законен интерес на съответния администратор на данни. Обработването на лични данни за целите на директния маркетинг може да се разглежда като осъществявано поради законен интерес.

Съображение (48)

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

SMA
THE EXTENDED ENTERPRISE

Администратори, които представляват част от група предприятия или институции, свързана с централен орган, могат да имат законен интерес да предадат личните данни в рамките на групата предприятия за вътрешни административни цели, включващи обработването на лични данни на клиенти или служители. Общите принципи на предаването на лични данни на предприятие, разположено в трета държава, в рамките на група предприятия, остават непроменени.

Съображение (49)

Обработването на лични данни в степен, която е строго необходима и пропорционална на целите на гарантирането на мрежовата и информационната сигурност, т.е. способността на дадена мрежа или информационна система да издържа, със съответно равнище на доверие, на случайни събития или неправомерни или злонамерени действия, които повлияват на наличността, автентичността, целостта и поверителността на съхраняваните или предаваните лични данни, както и на сигурността на свързаните услуги, предлагани или достъпни посредством тези мрежи и системи, от страна на публични органи, екипи за незабавно реагиране при компютърни инциденти (ЕНРКИ), екипи за реагиране при инциденти с компютърната сигурност (ЕРИКС), доставчици на мрежи и услуги за електронни съобщения и доставчици на технологии и услуги за сигурност, представлява законен интерес на съответния администратор на данни. Това може да включва например предотвратяването на непозволен достъп до електронни съобщителни мрежи и разпространение на зловреден софтуер и спиране на атаки с цел отказване на услугите и вреди за компютрите и електронните съобщителни системи.

Съображение (50)

Обработването на лични данни за цели, различни от тези, за които първоначално са събрани личните данни, следва да бъде разрешено единствено когато обработването е съвместимо с целите, за които първоначално са събрани личните данни. В такъв случай не се изисква отделно правно основание, различно от това, с което е било разрешено събирането на личните данни. Ако обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или свързана с упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора на лични данни, в правото на Съюза или в

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

SMA
THE EXTENDED ENTERPRISE

правото на държава членка могат да бъдат определени и уточнени задачите и целите, за които по-нататъшното обработване следва да се счита за съвместимо и законосъобразно. По-нататъшното обработване за целите на архивирането в обществен интерес, за целите на научни или исторически изследвания, или за статистически цели следва да се разглежда като съвместими законосъобразни операции по обработване. Правното основание, предвидено от правото на Съюза или правото на държава членка за обработване на лични данни, може да предостави и правно основание за по-нататъшно обработване. За да установи дали дадена цел на по-нататъшно обработване е съвместима с целта, за която първоначално са събрани личните данни, администраторът на лични данни, след като е спазил всички изисквания относно законосъобразността на първоначалното обработване, следва да отчете, *inter alia*, всички връзки между тези цели и целите на предвиденото по-нататъшно обработване, в какъв контекст са събрани личните данни, по-специално основателните очаквания на субектите на данните въз основа на техните взаимоотношения с администратора по отношение на по-нататъшно използване на личните данни, естеството им, последствията от предвиденото по-нататъшно обработване на данни за субектите на данни и наличието на подходящи гаранции при операциите по първоначалното и предвиденото по-нататъшно обработване.

Член 4

Дефиниции

За целите на този Регламент:

[...]

(11) „съгласие на субекта на данните“ означава всяко свободно изразено, конкретно, информирано и недвусмислено указание за волята на субекта на данните, посредством изявление или ясно потвърждаващо действие, което изразява съгласието му свързаните с него лични данни да бъдат обработени.

Член 6

Законосъобразност на обработването

1. Обработването е законосъобразно, само ако и доколкото е приложимо поне едно от следните условия:

- а) субектът на данните е дал съгласие за обработване на личните му данни за една или повече конкретни цели;*
- б) обработването е необходимо за изпълнението на договор, по който субектът на данните е страна, или за предприемане на стъпки по искане на субекта на данните преди сключването на договор;*
- в) обработването е необходимо за спазването на законово задължение, което се прилага спрямо администратора;*
- г) обработването е необходимо, за да бъдат защитени жизненоважните интереси на субекта на данните или на друго физическо лице;*
- д) обработването е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора;*
- е) обработването е необходимо за целите на легитимните интереси на администратора или на трета страна, освен когато пред такива интереси преимущество имат интересите или основните права и свободи на субекта на данните, които изискват защита на личните данни, по-специално когато субектът на данните е дете.*

Буква е) на първа алинея не се прилага за обработването, което се извършва от публични органи при изпълнението на техните задачи.

2. Държавите членки могат да запазят или въведат по-конкретни разпоредби, за да адаптират прилагането на правилата на настоящия регламент по отношение на обработването, необходимо за спазването на параграф 1, букви в) и д), като установят по-конкретно специални изисквания за обработването и други мерки, за да се гарантира законосъобразно и добросъвестно обработване, включително за други особени случаи на обработване на данни, предвидени в глава IX.

3. Основанието за обработването, посочено в параграф 1, букви в) и д), е установено от:

- а) правото на Съюза или*
- б) правото на държавата членка, което се прилага спрямо администратора.*

Целта на обработването се определя в това правно основание или доколкото се отнася до обработването по параграф 1, буква д), то трябва да е необходимо за изпълнението на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия, които са предоставени на администратора. Това правно основание може да включва конкретни разпоредби за адаптиране на прилагането на разпоредбите на настоящия регламент, *inter alia* общите условия, които определят законосъобразността на обработването от администратора, видовете данни, които подлежат на обработване, съответните субекти на данни; образуванията, пред които могат да бъдат разкривани лични данни, и целите, за които се разкриват; ограниченията по отношение на целите на разкриването; периодът на съхранение и операциите и процедурите за обработване, включително мерки за гарантиране на законосъобразното и добросъвестно обработване, като тези за други конкретни случаи на обработване съгласно предвиденото в глава IX. Правото на Съюза или правото на държавата членка се съобразява с обществения интерес и е пропорционално на преследваната легитимна цел.

4. Когато обработването за други цели, различни от тези, за които първоначално са били събрани личните данни, не се извършва въз основа на съгласието на субекта на данните или на правото на Съюза или правото на държава членка, което представлява необходима и пропорционална мярка в едно демократично общество за гарантиране на целите по член 23, параграф 1, администраторът, за да се увери дали обработването за други цели е съвместимо с първоначалната цел, за която са били събрани личните данни, *inter alia*, взема под внимание:

- а) всяка връзка между целите, за които са били събрани личните данни, и целите на предвиденото по-нататъшно обработване;
- б) контекста, в който са били събрани личните данни, по-специално във връзка с отношенията между субекта на данните и администратора;
- в) естеството на личните данни, по-специално дали се обработват специални категории лични данни съгласно член 9 или се обработват лични данни, отнасящи се до присъди и нарушения, съгласно член 10;
- г) възможните последици от предвиденото по-нататъшно обработване за субектите на данните;

EU AND INTEREST
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

д) наличието на подходящи гаранции, които могат да включват криптиране или псевдонимизация.

2. ПРАВНИ ОСНОВАНИЯ ЗА ОБРАБОТВАНЕ НА ЛИЧНИ ДАННИ ПО GDPR

2.1. Съгласие

2.1.1. Значение и правни изисквания

Съгласието е едно от шестте правни основания, изброени в чл. 6 на GDPR. За да бъде то валидно, GDPR изисква съгласието да бъде дадено свободно, конкретно, информирано и еднозначно.

- **‘свободно’** = предполага извършване на действителен избор и упражняване контрол от страна на физическите лицаⁱ. Ако настъпят някакви неблагоприятни последици за субекта на данни от това, че не е дал съгласието си/ оттеглил е вече даденото съгласие (например отказ на услуга, по-високи разходи за стока/ услуга – такси, цена и др.), съгласието не се смята за свободно дадено. Но тъй като в отношенията се местните власти и гражданите не са равнопоставени, съгласието рядко е подходящото правно основание за обработване на лични данни в контекста на упражняване на публични правомощия;
- **‘конкретно’** = това изискване е пряко свързано с изискването за съгласие на физическите лица с една или повече конкретни цели на обработването (т.нар. „разбивка“ на съгласиетоⁱⁱ) и с принципа за конкретизиране на целта. Всяка от целите на обработването трябва да бъде ясно дефинирана за физическите лица от самото начало.
- субектът на данни трябва да има възможност да избере за кои цели на обработване да даде съгласие (например да се съгласи за целите А, Б и В, и да не се съгласи за целите Г и Д). Ако съгласието се събира в рамките на формуляр, информацията, отнасяща се до него, трябва да е ясно разграничена от информацията по други въпроси (пр. физически обособено в рамките на самия документ). Съгласието трябва да бъде взето за всяка нова цел на обработване и администраторите трябва с всяко искане за предоставяне на съгласие да предоставят конкретна информация за видовете данните, които се събират за всяка цел;

- **‘информирано’** = минималните изисквания по GDPR включват предоставяне на информация за администратора и за целите на обработването. Работната група по чл. 29 препоръчва включването на допълнителна информация като вида данни, които се събират и използват; правото да се оттегли съгласието; информация за използване на данните за решения, основани само на автоматично обработване, включително профилиранеⁱⁱⁱ; при трансфери – информация за възможните рискове от трансфери на данни към трети страни в отсъствието на решение на Комисията относно адекватното ниво на защита и подходящи гаранции^{iv}.
- **‘еднозначно’** = съгласието трябва да се даде чрез изявление от физическото лице или ясен знак за потвърждение. Съгласието трябва винаги да се даде чрез активен жест или изявление. Следователно, мълчанието, предварително отбелязаните полета и бездействието не могат да се приемат за валидно съгласие по GDPR.
- **толкова лесно за оттегляне, колкото и за даване** = съгласие следва да може да се оттегли по всяко време. Това не е задължително да се случва със същото действие, но процесът по оттегляне трябва да е също толкова лесен, колкото и процесът по даване (например да се кликне на кутийка в онлайн декларация за съгласие да се получава вестника на общината е също толкова лесно, колкото да се кликне на линк в имейл към вестника, с който да се отпише и да се оттегли съгласието);
- **особени изисквания при събиране на съгласие от деца** = GDPR третира децата като уязвима категория физически лица. Следователно, те получават специална закрила, тъй като може да са по-малко наясно с рисковете, последиците и гаранциите, свързани с правата им по отношение на обработването на лични данни. При предоставяне на дете на услуги на информационното общество (например онлайн образователни кампании, проведени на сайта на общината, които изискват събиране на данни на децата), съгласие за обработването на данни на деца под 16 години (държавите членки могат да намалят тази възраст до 13 години) трябва да се получи от родителя или настойника.
- **съгласие по Директива 95/46** = съгласие, получено по стария режим, не е задължително да бъде събирано наново. Ако съгласието отговаря на изискванията на GDPR, то ще продължи да е валидно основание за обработване.

Администраторът на данни носи тежестта да докаже надлежното събиране на съгласие^v.

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

SMA
THE EXTENDED ENTERPRISE

2.1.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти

На практика съгласието рядко ще бъде основание за обработване на лични данни от местните власти. Това заключение може да се направи от изискванията, на които трябва да отговаря съгласието, за да е валидно.

Първо, фактът, че съгласието трябва да е „свободно дадено“, тоест че физическото лице не трябва да търпи никакви негативни последствия, ако не даде съгласието си, означава, че във всяка ситуация, в която местните власти са в ролята си на публична власт, съгласието не могат да бъде използвано като валидно правно основание. Контролът върху надлежното изпълнение на публичноправните задължения на гражданите (например събиране на местни такси, регистрация на недвижими имоти и МПС и други) и налагането на санкции в случай на неизпълнение на тези задължения са неизменно свързани с правото (и задължението) да се упражнява държавна принуда. Това означава, че физическите лица нямат истински свободен избор дали да се съгласят или не за обработването на личните им данни. Те са в подчинена роля и са задължени от закона да сътрудничат на местните власти.

Второ, съгласието може да бъде оттеглено „по всяко време“. Ако съгласието е правното основание за обработването на лични данни в случаи, когато гражданите изпълняват законовите си задължения, потенциално всеки недобросъвестен гражданин (например ако не иска да изпълнява определени публичноправни задължения) би могъл да оттегли съгласието си по всяко време и да използва това оттегляне да създава пречки за (и на практика да „блокира“) нормалното функциониране на местните власти. Ако съгласието се оттегли, местните власти като администратор трябва да прекратят обработването. Това е немислимо, когато се упражнява публични правомощия, защото би застрашило цялата идея за упражняване на публична власт. Следователно, в описаните ситуации съгласието не е правилният инструмент за подобно обработване.

Според Работната група по чл. 29, „използването на съгласието като правно основание за обработване от публични власти **не е напълно изключено по GDPR**“^{vi}. Следователно, съгласието може да бъде полезен инструмент в ситуации, в които местните власти не изпълняват типичните си и основни функции или когато съответното обработване е незадължително (и има установени процедури по обработване, които се осъществяват когато лицето не даде съгласие). Примери са следните ситуации:

- местните власти и правителствени власти изискват една и съща информация за издаване на акт по искане на гражданина, но нямат достъп до базите данни на другите. Тъй като и двата вида власти изискват една и съща информация от гражданина, те биха могли да поискат съгласието на

гражданина да съединят файловете, за да избегнат двойни процедури и кореспонденция. И двата вида публични власти трябва да се уверят, че това не е задължително, и че издаването на документа ще бъде осигурено, дори и гражданинът да не се е съгласил за съединяването на данните^{vii};

- местните власти предоставят опция да уведомяват граждани, участващи в административни процедури, по мейл. Режимът е да се заяви изрично желание (opt-in), тоест гражданите са свободни да решат дали да бъдат уведомени по мейл (например чрез отбелязване на кутийка в онлайн/ хартиен формуляр и предоставяне на електронен адрес). Обработването на електронния адрес в такъв случай ще се базира на съгласие;
- местните власти осигуряват на гражданите възможността да се запишат в бюлетин за получаване на покани за различни събития, организирани от местните власти (например изложби в местни музеи, театрални премиери в общински театър, кампании за събиране на боклук, състезания, образователни кампании, провеждани в общински училища). Записването изисква да се предоставят данни за контакт (например пощенски код, телефонен номер, имейл и т.н.), както и данни за предпочитанията на лицето (например хобита, интереси и т.н.). Обработването за такъв тип цели ще се основава на съгласие, тъй като гражданите могат да се отпишат за получаването подобни съобщения по всяко време, без негативни последици.

2.2. Изпълнение и сключване на договор с физическо лице

2.2.1. Значение и правни изисквания

Разпоредбата на чл. 6, пар. 1, буква „б“ GDPR въвежда две самостоятелни правни основания за обработване:

- (i) ситуации, в които обработването е необходимо за изпълнение на договор, по който физическото лице е страна;
- (ii) ситуации, в които обработването се състои *преди* да се встъпи в договор. Това се отнася до преддоговорни отношения, стига стъпките към сключване на договор да са предприети по искане на лицето, а не по инициатива на администратора или на трето лице^{viii}.

Първата хипотеза трябва да се тълкува тясно и не би следвало да обхваща ситуации, в които обработването не е необходимо за изпълнението на договора, а е едностранно наложено на лицето от администратора^{ix}. Според разбирането на Работната група по чл. 29 за същото основание по старата Директива 95/ 46, това правно основание се прилага само когато то е необходимо за **изпълнението** на договор. С други думи, стига обработването да попада в клаузите на нормалното

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

изпълнение на договора, то би могло да се базира на това правно основание. Това основание покрива всички ситуации, в които обработването се изпълнява в контекста на договор, независимо за коя фаза става дума^x. Въпреки това, всички по-нататъшни действия, предизвикани от неизпълнение или от други проблеми при изпълнение (напр. забава), не подадат в обхвата на това правно основание. Подобни видове обработване ще изискват приложението на друго основание – например легитимните интереси на администратора, които имат преимущество.

Втората хипотеза включва обработване, необходимо за изготвяне на оферти, за дейности по набирането на служители и други. Въпреки това, всяка детайлна проверка на личното досие на кандидатите би била доста обширна и не би била обоснована като стъпки, изисквани от физическото лице.

Като цяло, това основание се тълкува стеснително от регулаторите, затова администраторите трябва да могат да демонстрират, че обработването е абсолютно необходимо за сключването на договора^{xi}.

2.2.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти

Това правно основание за обработване на личните данни може да се приложи от местните власти най-малко в следните области:

- Обработване в контекста на трудови правоотношения – например обработване на информация за трудовото възнаграждение и информация за банкови сметки, за да може да се превежда възнаграждението^{xii};
- Обработване в контекста на сключване на договори за обществени поръчки - това основание би могло да се препокрие с друго основание за обработване, а именно законовото задължение на местните власти в рамките на съответната административна процедура, наложено от местния закон.
- обработване в контекста на отношенията между частни организации, изцяло или частично притежавани от общината/държавата и гражданите – например от организации, предлагащи обществен транспорт в рамките на града/общината, организации, предоставящи снабдителни услуги (електричество, газ, вода и др.) при изпълнението на съответните договори.

2.3. Законово задължение

2.3.1. Значение и правни изисквания

Това правно основание изисква наличие на ясна разпоредба на законово или на подзаконово равнище (така нареченото в някои държави вторично законодателство), която задължава администратора да осъществи обработването.

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

Работната група по чл. 29 подчертава, че законът трябва да отговаря на всички условия, за да бъде задължението валидно и обвързващо, и трябва да съответства на законовите правила за защита на личните данни, включително изискванията за необходимост, пропорционалност и ограничение на целите^{xiii}. GDPR изрично изисква това задължение да е едновременно:

- (i) Задължение по закона на държавата членка или на ЕС, на което се подчинява администраторът. Работната група по чл. 29 вече е дала следното тълкувание по старата Директива 95/46 в това отношение: задължения по законите на трети страни (като например задължението да се създадат схеми за подаване на сигнали в случай на нарушения по закона Шарбан-Окси в САЩ) не се включват в това основание. За да бъде валидно, законовото задължение, произтичащо от правото на трета страна ще трябва да бъде официално признато и ратифицирано в правния ред на съответната държава членка, тоест под формата на международно споразумение; и
- (ii) „ясно и конкретно“ и предвидимо за прилагане спрямо физическите лица. Съображения 41 и 45 от GDPR изясняват, че релевантното „законово задължение“ не трябва да бъде закрепено, което би могло да има практически последствия по отношение на държави с правна система по общото право – би било достатъчно да отговаря на теста за „ясност и конкретност“. Правното задължение може да покрива няколко дейности по обработването, осъществявани от администратора, така че невинаги е необходимо да се идентифицира специално правно задължение за всяка отделна дейност^{xiv}.

Работната група по чл. 29 е посочила, че за да се приложи това правно основание, администраторът трябва да няма избор дали да изпълни задължението. Следователно доброволни многостранни ангажименти и публично-частни партньорства, по които се обработват данни извън изискваните по закон, не се покриват от това правно основание.^{xv} Законовото задължение като основание за обработване на личните данни трябва да се прилага на основата на нормативни актове, отнасящи се изрично до характера и обекта на обработване^{xvi}.

Работната група по чл. 29 посочва, че законодателството може в някои случаи да зададе само обща цел, докато по-специфичните задължения да са установени на друго ниво (например в подзаконови актове или с обвързващи решения на държавен орган). Според Работната група по чл. 29, това също би могло да доведе до законово задължение, стига характерът и обектът на обработване да са добре определени и да са на въз основа на подходящо правно основание^{xvii}.

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

SMA
THE EXTENDED ENTERPRISE

2.3.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти

На практика това правно основание е едно от най-съотносимите по отношение на лични данни, обработвани от местните власти. То покрива всички ситуации, свързани с предоставянето на административни услуги и улесняване на изпълнението на законови задължения на гражданите и изпълнението на специфични задължения на местните власти в качеството им на работодатели. Това основание ще се прилага в следните ситуации:

- събиране на данни от местни власти за глоби за паркиране на неразрешени места;
- докладване на информация за трудовото възнаграждение за служители на местните власти на осигурителни и данъчни органи^{xviii}.

2.4. Защита на жизненоважни интереси

2.4.1. Значение и правни изисквания

Това правно основание трябва да се тълкува стеснително. Работната група по чл. 29 също отбелязва, че основанието защита на жизненоважните интереси трябва да се прилага ограничено^{xix}. Понятието „жизненоважен интерес“ е неразривно свързано с непосредствена заплаха за основните права и блага на едно лице (живот, здраве, телесна неприкосновеност и други). В правната доктрина се отбелязва, че трябва законосъобразното обработване на лични данни на това правно основание следва да е жизненоважно за оцеляването на лицето^{xx}. Според разясненията на Работната група по чл. 29 по старата Директива 95/46, заплахата трябва да е непосредствена, тоест събирането и обработването на лични данни в голям мащаб за чисто превантивни цели не би могло да попадне под това основание^{xxi}. Съображение 46 от GDPR изрично дава възможност обработването на това основание за хуманитарни цели, включително при наблюдение на епидемии и тяхното разпространение или в ситуации на хуманитарна криза, в частност при природни бедствия и аварии (в тези случаи може да има припокриване между обществен интерес и жизненоважни интереси). Следователно, строгото разбиране, наложено от Работната група по чл. 29, може да бъде „омекотено“ за в бъдеще.

Трябва също да се отбележи, че по старата Директива 95/46 правното основание „защита на жизненоважен интерес“ се отнасяше само за интерес на физическото лице. В GDPR това основание има по-широк обхват – жизненоважният интерес може да бъде или на субекта на данни, или на друг лице. GDPR изрично изисква обработването на лични данни, основано на жизненоважен интерес на друго лице, по принцип да се осъществява само когато обработването не може очевидно да попадне под друго правно основание. С други думи, на основаването

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

SMA
THE EXTENDED ENTERPRISE

на обработването за защита на жизненоважни интереси трябва да се гледа като на „последна възможност“ за администраторите.

2.4.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти

Възможността да се приложи това основание в контекста на дейностите на местните власти е доста ограничена. Това основание теоретично би могло да се приложи в ограничен брой случаи, например да обоснове обработването на данни на служители или граждани в случай на извънредни ситуации, възникнали в юрисдикцията на местните власти, и ако няма друго правно основание за такова обработване (например законово задължение или упражняване на официални правомощия).

2.5. Изпълнение на задача от обществен интерес или при упражняването на официални правомощия

2.5.1. Значение и правни изисквания

Задачата или правомощието на администратора трябва да е установено в правото на ЕС или в правото на държавата членка, на която администраторът е подвластен. Задачи от обществен интерес на трета страна или при изпълнението на правомощия по чуждо право не попадат в обхвата на тази разпоредба по старата Директива 95/46^{xxii} и този подход е продължен и в GDPR.

Аналогът на тази разпоредба по старата Директива покрива две различни ситуации:

- (i) когато администраторът има официални правомощия или задача от обществен интерес (но не е задължен да обработва данни, напр. в хипотеза на оперативна самостоятелност).
- (ii) когато администраторът няма официални правомощия, но трето лице с подобни правомощия изисква от него да предостави данни^{xxiii}.

В GDPR втората хипотеза е отпаднала, тоест в ситуации, в които данните се предоставят на трета страна с официални правомощия, това вече не е валидно основание за обработване на данни. С други думи, ситуациите, в които администраторът може да разчита на това правно основание, са стеснени.

Официалните правомощия или задачата от обществен интерес обикновено трябва да се предвидят в закони или други нормативни актове. Работната група по чл. 29 изрично е посочила, че по GDPR това правно основание трябва да бъде тълкувано по начин, който позволява на публичните власти известна гъвкавост, за да се осигури правилното им управление и функциониране. Следователно,

обработването на лични данни по такива дейности – по управление и функциониране - трябва се основава на легитимния интерес на администратора^{xxiv}.

Последно, но не по важност, трябва да се отбележи, че субектите имат право да възразят на обработване, основано на това правно основание. В тежест на администратора е да докаже, че има такива надделяващи легитимни основания да обработва данни^{xxv}.

2.5.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти

Заедно с законовото задължение по чл. 6, буква „в“ от GDPR, задачата от обществен интерес/упражняването на официални правомощия е едно от най-важните правни основания за дейностите на местните власти. Примери за приложимостта на това основание, дадени от Работната група по чл. 29, са:

- данъчен орган, който събира и обработва данъчни декларации, за да установи и провери размера на данъка, който трябва да се плати – по аналогия това основание се отнася за местните власти, когато събират местни такси;
- местен орган по управлението (например община), натоварен със задължението да управлява библиотечни услуги, училища, местен басейн.

2.6. Легитимни интереси

2.6.1. Значение и правни изисквания

Правното основание „легитимни интереси“ съдържа два елемента:

(i) Легитимни интереси на администратора/трети лица:

- a. понятието „интерес“ е дефинирано от Работната група по чл. 29 като по-голям материален интерес, който администраторът би могъл да има от обработването, или ползите, които той или обществото може да извлече^{xxvi}. Интересът може да се отнася до облагодетелстване на обществото като цяло или само на съответния администратор/трето лице;
- b. концепцията „легитимност“ е неразривно свързана със съответствието със закона – и законите за защита на личните данни, и законите, приложими към съответните дейности на администратора. С други думи, всяка незаконна цел, преследвана от администратора/трето лице, би изключила приложението на това правно основание. Работната група по чл. 29 е направила неизчерпателен списък на най-срещаните ситуации, в които легитимният интерес може да се приложи по старата Директива 95/46. Областите варират от реклама / дейности по привличане на вниманието (директен маркетинг, реклами или непоискани нетърговски

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

- съобщения, включително за политически и дарителски кампании) до общественополезни дейности (например системи за подаване на сигнали, упражняване на правата на свобода на изразяване или на информация или за превенция на измами, неправомерно използване на услуги и пране на пари).
- (ii) Легитимният интерес трябва да има преимущество пред интересите, основните права и свободи на физическите лица = трябва да се приложи тест на баланса във всеки отделен случай. Изискването е неразривно свързано с принципа за пропорционалност. Въпреки че администраторът/ третата страна може да има легитимен интерес да извършва обработването, то може да е диспропорционално (например съответното обработване може да е твърде навлизащо в личната сфера, в твърде голям мащаб, без надлежни ограничения и предпазни мерки и други) , като в такъв случай обработването не би било обосновано като законно. Работната група по чл. 29 е отбелязала, че измежду факторите, необходими да се направи тест на баланса, са:
- а. преценка на легитимния интерес на администратора;
 - б. въздействие върху субекта на данни;
 - в. предварителен баланс; и
 - д. допълнителни мерки, приложени от администратора, за да предотврати всякакво неправомерно въздействие върху лицата^{xxvii}.

2.6.2. Приложимост по отношение на дейностите на местните власти

GDPR значително намалява приложимостта на основанието легитимен интерес в рамките на дейностите на публичните власти. GDPR изрично постановява, че това правно основание не трябва да се прилага към обработване, извършено от публични власти при упражняване на техните задачи. Логиката зад тази разпоредба е, че на публичните власти трябва да им бъде възложено със закон или друг нормативен акт да упражняват задачите си.

Следователно, препоръчва се местните власти, които разчитат на легитимен интерес за обработване на лични данни, да преосмислят кое друго основание за обработване на лични данни е по-подходящо да бъде приложено (задачи от обществен интерес/упражняване на официални правомощия).

Въпреки това, легитимният интерес все пак би могъл да се приложи от местните власти като валидно правно основание за вътрешни процеси – например дейности, свързани с човешки ресурси.

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

3. ЗАКЛЮЧЕНИЕ И ПРАКТИЧЕСКИ СЪВЕТИ

Уменията да се определи кое правно основание е приложимо към коя дейност по обработването е от изключителна важност за всеки администратор, за да може да се осигури законносъобразност на обработването. Още повече, че това, кое правно основание се прилага към всяка една цел на обработване, е сред от ключовите елементи на принципа за прозрачност, тъй като той изрично установява, че тази информация трябва да се предостави на всяко лице от администратора (чл. 13 и чл. 14 GDPR). Следователно, и администраторите от публичния, и администраторите от частния сектор, трябва да са напълно наясно със значението на всяко от правните основания в чл. 6 от GDPR и съответните им приложни полета. Регламентът не въвежда нови правни основания, а по-скоро изменя изискванията и условията за приложимостта на вече съществуващите (съгласие, легитимни интереси). Във всеки случай, да се идентифицира правилното правно основание е първата стъпка към осигуряване на съответствие с GDPR в рамките на една организация. В доктрината се посочва, че разумният администратор на лични данни трябва да предприеме необходимите стъпки, за да гарантира, че в случай, че надзорният орган поиска доказателства, по всяко време може да посочи на кое основание разчита за обработването и че лицата са правилно информирани за него^{xxviii}.

4. ВЪНШНИ ИЗТОЧНИЦИ И ЛИНКОВЕ

Книги

- **Voigt, CTP., von dem Bussche, A.**, The EU General Data Protection Regulation (GDPR) – A Practical Guide, Springer International Publishing (2017);
- **Boardman, R., Mullock, J., Mole, A.** Bird & Bird Guide to General Data Protection Regulation (2016);
- **EU** General Data Protection Regulation (GDPR). An Implementation and Compliance Guide, IT Governance Publishing, Cambridgeshire (2016);
- **European** Data Protection. Law and Practice, Executive Editor: Eudardo Ustaran, CIPP/E, Partner, Hogan Lovells, IAPP (2018);

Документи на работната група по чл. 29

- WP29, Guidelines on Consent under Regulation 2016/679, WP 259;
- WP29, Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP 217;

Интернет връзки

- http://europa.eu/rapid/press-release_IP-18-386_en.htm

LAW AND INTERNET
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

SMA
THE EXTENDED ENTERPRISE

The content of this publication represents the views of the author only and is his/her sole responsibility. The European Commission does not accept any responsibility for use that may be made of the information it contains.

This publication was funded by the European Union's Rights, Equality and Citizenship Programme (2014-2020).

- https://ec.europa.eu/commission/priorities/justice-and-fundamental-rights/data-protection/2018-reform-eu-data-protection-rules_en
- https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/legal-grounds-processing-data/grounds-processing/when-can-personal-data-be-processed_en
- https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/legal-grounds-processing-data/grounds-processing/what-does-grounds-legitimate-interest-mean_en
- https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/legal-grounds-processing-data/grounds-processing/when-consent-valid_en
- https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/legal-grounds-processing-data/grounds-processing/does-consent-given-25-may-2018-continue-be-valid-once-gdpr-starts-apply-25-may-2018_en
- https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/legal-grounds-processing-data/grounds-processing/what-if-somebody-withdraws-their-consent_en
- https://ec.europa.eu/info/law/law-topic/data-protection/reform/rules-business-and-organisations/legal-grounds-processing-data/grounds-processing/what-if-somebody-withdraws-their-consent_en

5. ПРЕПРАТКИ

- ⁱ Работна група по чл. 29, Guidelines on Consent under Regulation 2016/679, WP 259, стр. 6.
- ⁱⁱ Работна група по чл. 29, Guidelines on Consent under Regulation 2016/679, WP 259, стр. 11-12.
- ⁱⁱⁱ Повече информация относно профилиране е достъпна в Работна група по чл. 29 Guidelines on Automated individual decision-making and Profiling for the purposes of Regulation 2016/679 (проект).
- ^{iv} Работна група по чл. 29, Guidelines on Consent under Regulation 2016/679, WP 259, стр. 13.
- ^v EU General Data Protection Regulation (GDPR). An Implementation and Compliance Guide, IT Governance Publishing, Cambridgeshire (2016), стр. 189-190.
- ^{vi} Работна група по чл. 29, Guidelines on Consent under Regulation 2016/679, WP 259, стр. 7.
- ^{vii} Примерът е даден от Работната група по чл. 29, Guidelines on Consent under Regulation 2016/679, WP 259, стр. 7.
- ^{viii} Работна група по чл. 29 Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP 217, стр. 16-17.
- ^{ix} Пак там, стр. 16.
- ^x Voigt, СТР., von dem Bussche, A., The EU General Data Protection Regulation (GDPR) – A Practical Guide, Springer International Publishing (2017), стр. 102.
- ^{xi} European Data Protection. Law and Practice, Executive Editor: Eudardo Ustaran, CIPP/E, Partner, Hogan Lovells, IAPP (2018), стр. 118
- ^{xii} Работна група по чл. 29 Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP 217, стр. 16.
- ^{xiii} Пак там, стр. 20.

LAW AND LIBERTY
FOUNDATION

LATVIAN ASSOCIATION
OF LOCAL AND REGIONAL
GOVERNMENTS

- xiv Boardman, R., Mullock, J., Mole, A. Bird & Bird Guide to General Data Protection Regulation (2016), стр. 10.
- xv Работна група по чл. 29 Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP 217, стр. 19.
- xvi Пак там, стр. 19.
- xvii Пак там, стр. 20.
- xviii Пак там, стр. 19.
- xix Пак там, стр. 20.
- xx European Data Protection. Law and Practice, Executive Editor: Edurado Ustaran, CIPP/E, Partner, Hogan Lovells, IAPP (2018), стр. 119.
- xxi Работна група по чл. 29 Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP 217, стр. 20-21.
- xxii Пак там, стр. 21.
- xxiii Пак там, стр. 21.
- xxiv Работна група по чл. 29 Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP 217, стр. 23.
- xxv European Data Protection. Law and Practice, Executive Editor: Edurado Ustaran, CIPP/E, Partner, Hogan Lovells, IAPP (2018), стр. 119.
- xxvi Работна група по чл. 29, Opinion 06/2014 on the notion of legitimate interests of the data controller under Article 7 of Directive 95/46/EC, WP 217, стр. 24.
- xxvii Пак там, стр. 33.
- xxviii European Data Protection. Law and Practice, Executive Editor: Edurado Ustaran, CIPP/E, Partner, Hogan Lovells, IAPP (2018), стр. 122.

